

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 18. jūnijā
(OR. en)

11347/24

COH 41
SOC 488

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 18. jūnijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	10655/24
Temats:	Paziņojums attiecībā uz 9. kohēzijas ziņojumu – Padomes secinājumi (2024. gada 18. jūnijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par paziņojumu attiecībā uz 9. kohēzijas ziņojumu, kurus Padome (Vispārējās lietas/kohēzija) apstiprināja 4034. sanāksmē 2024. gada 18. jūnijā.

Padomes secinājumi par paziņojumu attiecībā uz 9. kohēzijas ziņojumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

- 1) **ATZINĪGI VĒRTĒ** 9. kohēzijas ziņojumu kā vērtīgu pārskatu par kohēzijas politikas nozīmi ekonomikas stabilizēšanā, veicinot augšupēju konvergenci un Eiropas integrāciju, jo īpaši trīsdesmit gadus, kopš darbojas Eiropas vienotais tirgus, un divdesmit gadus pēc 2004. gada paplašināšanās, kā arī ziņojumā ietverto analīzi par kohēzijas politikas ieguldījumu Eiropas Savienības ekonomiskajā, sociālajā un teritoriālajā kohēzijā, pamatojoties uz visjaunākajiem pieejamajiem datiem;
- 2) **ATZĪST**, ka ziņojums ir sagatavots stratēģiski zīmīgā laikā un veicina pārdomas par to, kā būtu iespējams vēl vairāk pastiprināt un uzlabot kohēzijas politikas izstrādi un īstenošanu;
- 3) **ATGĀDINA**, ka kohēzijas politika ir galvenais ES ilgtermiņa un reģionālo investīciju instruments un strukturālo pārmaiņu virzītājspēks, kas ļauj izstrādāt un ieviest pielāgotus risinājumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem vistuvākajā līmenī;
- 4) **ĪPAŠI NORĀDA**, ka kohēzijas politika ir Eiropas projekta centrālā daļa, kas palīdz mazināt atšķirības starp dažādiem reģioniem to attīstībā un risināt to problēmas, un tās vispārējais mērķis ir veicināt Savienības vispārēju harmonisku attīstību;

Kohēzijas politika sniedz rezultātus...

- 5) **PIEŅEM ZINĀŠANAI** 9. kohēzijas ziņojuma konstatējumus par šādām ilgtermiņa tendencēm, kuras novērotas pēdējo desmitgažu laikā, kad, pateicoties kohēzijas politikas atbalstam, daudzviet Eiropas Savienībā ir notikusi ievērojama augšupēja ekonomiskā un sociālā konverģence:

- kohēzijas politika stiprina vienoto tirgu un nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus, un tai ir bijusi svarīga loma jaunu dalībvalstu integrācijā vienotajā tirgū, ļaujot visiem reģioniem no tās gūt labumu;
- dalībvalstīs, kuras pievienojās ES 2004. gadā un pēc tam, ir ievērojami palielinājies vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju, ko veicināja ražīguma pieaugums mazāk attīstītos reģionos;
- politikai ir būtiska nozīme publisko ieguldījumu atbalstīšanā un privāto investīciju piesaistīšanā, un tā rada papildu vērtību un darbvietas, veicinot ES konkurētspēju un ražīguma pieaugumu;
- ir palielinājusies savienotība, ir uzlabojusies inovācija un uzņēmējdarbība un ir nostiprināts cilvēkkapitāls, kopumā palielinot izglītības līmeni un ievērojami palielinot pieaugušo līdzdalību izglītībā un apmācībā;
- ar kohēzijas politikas aktīvu atbalstu ir samazinājušās nodarbinātības un nabadzības līmeņa atšķirības starp reģioniem, kopumā ir uzlabojusies nodarbinātības un sociālie rādītāji un ir notikusi bezdarba līmeņa konverģence;
- kohēzijas politika ir arī palīdzējusi dalībvalstīs uzlabot administrēšanas spēju un labu pārvaldību, atbalstot plašu kompetenču klāstu un administrēšanas efektivitāti;
- pateicoties ātrai resursu mobilizācijai, kohēzijas politikai ir bijusi svarīga loma neseno krīžu asimetriskās ietekmes mazināšanā, un tā ir pavērusi ceļu stabilam un ātram atveseļošanās procesam, jo īpaši neaizsargātos reģionos;

...taču strukturālas un jaunas problēmas var palielināt atšķirības

- 6) ATGĀDINA par pašreizējām un jaunām problēmām, kas ietver zaļo un digitālo pārkārtošanos, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas, migrāciju, lielāku globālo konkurenci un vajadzību pēc ES konkurētspējas, savienotības, stratēģiskās autonomijas, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku, kā arī ģeopolitisko nestabilitāti pie ES ārējām robežām, īpašu uzmanību pievēršot dalībvalstīm un reģioniem, kurus visvairāk skar Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, jo īpaši reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju, un tiem, kas robežojas ar Ukrainu;
- 7) PAUŽ BAŽAS par demogrāfiskajām problēmām, kas vēl vairāk palielina spiedienu uz valstu budžetiem, saasina prasmju un darbaspēka trūkumu, kā arī par darba tirgus problēmām, piemēram, jauniešu bezdarbu un talantu attīstības strupceļa risku; ATZĪST, ka šīs problēmas smagāk ietekmē lauku apvidus, attālus reģionus un reģionus, kas pakļauti nopietniem un pastāvīgi nelabvēlīgiem dabas apstākļiem, kuri cieš no iedzīvotāju skaita samazināšanās un intelektuālā darbaspēka emigrācijas, kā arī pilsētu reģionus, un to izraisa aktivitātes un iedzīvotāju koncentrācija lielās pilsētu teritorijās; šajā sakarā UZSVER arī to, cik svarīgs ir policentriskās attīstības modelis, kas balstās uz saiknēm starp pilsētām un lauku teritorijām;
- 8) NORĀDA, ka joprojām pastāv lielas sociālekonomiskās atšķirības un ka strukturālās un jaunās problēmas ietekmē vai var ietekmēt arvien lielāku skaitu reģionu, un PAUŽ BAŽAS par to, ka konverģence visā ES ir bijusi nevienmērīga, jo īpaši dalībvalstīs un reģionos, un ka strukturālās problēmas kopā ar ekonomisko satricinājumu asimetrisko ietekmi, Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un krīzes daudzos reģionos izraisa pakāpenisku diverģenci, ekonomikas stagnāciju, lejupslīdi, attīstības strupceļus vai nabadzības un sociālās atstumtības risku šo reģionu iedzīvotājiem;
- 9) Turklāt NORĀDA, ka jebkāda turpmāka paplašināšanās ietekmēs arī kohēzijas politiku;
- 10) UZSVER, ka šīs problēmas un bažas ir jārisina iekļaujoši un taisnīgi, nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā; PIEKRĪT Komisijas secinājumam, ka, ja strukturālās un jaunās problēmas netiks risinātas, tās var palielināt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības;

Kohēzijas politika kā mainīga politika, kas mācās no savas un citu instrumentu pieredzes

- 11) AICINA Komisiju apsvērt piemērotus veidus, kā īstenot kohēzijas politiku laikposmam pēc 2027. gada, lai reģioniem sniegtu pielāgotu atbalstu šo problēmu veiksmīgai risināšanai, īpašu uzmanību pievēršot zaļajai, digitālajai, rūpnieciskajai un demogrāfiskajai jomai un dažādiem sociālekonomiskās attīstības līmeņiem, ņemot vērā pašreizējā periodā gūto pieredzi;
- 12) ĪPAŠI NORĀDA, ka kohēzijas politika ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, lai veicinātu attīstību visos Eiropas reģionos, jo īpaši reģionos, kas saskaras ar pastāvīgām strukturālām problēmām, tostarp mazāk attīstītiem reģioniem, un tā ir arī nozīmīga ES investīciju politika, kurai arī turpmāk būtu jāatbalsta konverģencei nepieciešamās investīcijas un jāpievēršas attīstības strupceļiem, un jārada izaugsmes iespējas reģioniem un to iedzīvotājiem;
- 13) ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka kohēzijas politika kā konkrētai vietai pielāgota politika, kuras pamatā ir dalīta pārvaldība, ir jāpielāgo reģionu vajadzībām, īpašajām problēmām un neaizsargātībai, vienlaikus stiprinot līdzdalību un teritoriālos instrumentus un ļaujot tiem veikt visatbilstošākās investīcijas un reformas vispiemērotākajā līmenī; ATZĪST kohēzijas politikas pieaugošo nozīmi Eiropas pusgada veicināšanā;
- 14) ATGĀDINA LESD 174. panta pamatprincipus, kas veicina ES reģionu harmonisku attīstību un īpašu uzmanību pievērš konkrētiem apvidiem;
- 15) ATGĀDINA par tālāko reģionu strukturālo sociālo un ekonomisko situāciju, kas atzīta LESD 349. pantā, un to, ka kohēzijas politikai ir jāreaģē uz to attīstības problēmām un jāatbalsta to reģionālā integrācija;
- 16) ATGĀDINA, ka ES politikā ir sekmīgāk jāintegrē teritoriālā dimensija, lai stiprinātu ES darbību saskaņotību; AICINA veidot vispārēju izpratni par kohēzijas stiprināšanu Savienības politikās un iniciatīvās un UZSVER, ka starp kohēzijas politiku un citām attiecīgām politikas jomām un iniciatīvām, tostarp valsts un reģionālā līmenī, jau to izstrādes posmā ir vajadzīga papildināmība un sinerģija;

- 17) UZSVER, ka ir svarīgi turpināt vienkāršot kohēzijas politiku atbalsta saņēmējiem un programmas iestādēm (jo īpaši balstoties uz esošajiem vienkāršošanas pasākumiem, tostarp ar izmaksām nesaistītu finansējumu un vienkāršotu izmaksu iespējām) un ļaut ņemt vērā reālo situāciju dažādos ES reģionos un dalībvalstīs, nosakot šādus vienkāršošanas pasākumus, lai palielinātu kohēzijas politikas efektivitāti un orientāciju uz mērķi;
- 18) ATGĀDINA, ka kontroles un revīzijas ir jāsaskaņo un jāsamēro, vienlaikus visos līmeņos saglabājot augstus standartus krāpšanas un korupcijas novēršanai un apkarošanai; ATGĀDINA arī par nepieciešamību stiprināt vienotas revīzijas principa piemērošanu;
- 19) UZSVER, ka ir svarīgi aizsargāt Savienības finanšu intereses, ņemot vērā regulu par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai;
- 20) ATZĪST labas pārvaldības un spēju veidošanas nozīmi, lai labāk risinātu administratīvās vajadzības dalībvalstu, reģionālā un vietējā līmenī; UZSVER, ka laba pārvaldība, spēcīgas iestādes, tiesiskuma ievērošana un spēcīgas administratīvās spējas ir svarīgas, lai lietderīgi un efektīvi izstrādātu un īstenotu kohēzijas politiku;
- 21) UZSVER kohēzijas politikas nozīmi vienotā tirgus turpmākā stiprināšanā, jo tā samazina nelīdzsvarotību starp reģioniem, veicinot izaugsmi un sekmējot inovāciju;
- 22) ATZĪST *Interreg* ieguldījumu līdzsvarotākas teritoriālās attīstības panākšanā, uzlabojot sadarbību starp reģioniem, un to, ka ir vajadzīga ciešāka pārrobežu sadarbība, jo īpaši starpreģionālās vērtību ķēdēs un transnacionālā ilgtspējīgā infrastruktūrā, lai īstenotu pārkārtošanos;
- 23) ĪPAŠI UZSVER iespēju apsvērt, kā panākt, lai kohēzijas politika būtu vairāk balstīta uz sniegumu, lai uzlabotu efektivitāti, pamatojoties uz savu pieredzi, kā arī pieredzi, kas gūta no citiem ES instrumentiem; UZSVER, ka lēmumi ir jāpieņem, pamatojoties uz rūpīgiem politikas novērtējumiem un ņemot vērā to ietekmi uz darbību, jo īpaši attiecībā uz revīzijas un kontroles sistēmām;

- 24) LŪDZ Komisiju izstrādāt priekšlikumus, kuru mērķis ir pielāgot kohēzijas politiku atbilstoši tās kā reģionālās attīstības ilgtermiņa satvara lomai, kas ir ES izaugsmes modeļa pamatā, pamatojoties uz tā atšķirīgajām stiprajām pusēm – dalītu pārvaldību, daudzlīmeņu pārvaldību, vietējiem apstākļiem pielāgotu pieeju un partnerības principu –, vienlaikus paturot prātā, ka reģioniem ir atšķirīgi sākumpunkti, vajadzības un spējas, un tiem būtu jāīsteno atšķirīgi attīstības ceļi attiecībā uz notiekošajām un turpmākajām pārmaiņām; CER, ka priekšlikumi par nākamo tiesību aktu kopumu tiks saņemti ne vēlāk kā 2025. gada jūlijā pēc DFS priekšlikuma atbilstīgi DFS regulā noteiktajam termiņam.
-